

Hoge bomen, struikgewas en onkruid

Dansbeleid in Vlaanderen

In het kader van het Flemish Dance Platform richtten Vooruit, Nieuwpoortteater en Vlaams Theater Instituut een debat in.

Het gespreksthema: dansbeleid in Vlaanderen.

Aan twee sprekers werd gevraagd dat onderwerp te belichten.

Bruno Verbergt, voormalig Klapstukdirecteur, schetste wat er de voorbije vijftien jaar beleidsmatig veranderd is.

Myriam van Imschoot, recensent van De Morgen, mocht advocaat van de duivel spelen.

Haar pleidooi voor dans als een biotoop drukken we hier af.

Wat maakt een dansbeleid tot een *goed* dansbeleid? Wat maakt dansdecreten tot instrumenten om dat goede dansbeleid uit te voeren? En wat is, boven alles, het streefdoel?

Ik geloof dat het doel van een goed dansbeleid het creëren van een dansklimaat is. Ik gebruik 'klimaat' in de welhaast klimatologische zin van het woord: dans als een *biotoop*, waar hoge bomen, struikgewas, exotische bloemen en plukjes onkruid naast elkaar groeien. In de natuur is het ondenkbaar dat je énkél hoge bomen hebt: want dan overschaduwden ze de rest, heb je na een tijdje geen ondergroei meer, geen humus – en ten slotte geen hoge bomen. Het omgekeerde is even absurd: heb je énkél onkruid, dan heb je énkél onkruid. Een biotoop is een landschap dat zich niet laat definiëren in termen van polariteit of uitsluiting, maar in termen van gradualiteit, diversiteit en samenleving. Om me nader te verklaren zal ik in wat volgt ingaan op drie types van uitsluiting: ten eerste, het isolement van het 'Ballet'; ten tweede, de uitsluiting van het 'Jonge'; en ten derde, de uitsluiting van het 'Vreemde'.

1. Het (zelfgekozen) isolement van het Ballet. Ballet tussen aanhalingstekens.

In het begin van de jaren tachtig werd de hedendaagse dans (zoals Belgen de dans noemen die vanaf toen furor gingen maken) haast louter *ex negativo* gedefinieerd. Hedendaagse dans, zo luidde het, kon vrijwel alles zijn, behalve ballet. In de jaren negentig vindt een minder exclusieve definitie ingang. Hedendaagse dans, zo zijn we nu geneigd te zeggen, kan zowat alles zijn, ongeacht de techniek of stijl, dus ook ballettechniek of -stijl, *zolang* er een hedendaagse houding aan de basis ligt, zolang er een kritische reflectie is op het medium dat je gebruikt en de tijd waarin je dat medium gebruikt. Jan Fabre was een van de eerste 'tachtigers' die elementen uit de klassieke ballettaal gingen gebruiken; hij is er niet minder hedendaags om.

In het licht van deze verschuiving is het des te merkwaardiger dat een aantal schotten muurvast overeind blijven. De artistieke grenzen tussen de ballettechniek en de hedendaagse dans mogen dan wel vervagen, op cultuurpolitiek vlak zijn ze afgebakender dan ooit. Sinds 1993 is een

Raad voor Dans geïnstalleerd. Hij adviseert de minister bij het verdelen van de gelden. Hij kan zich daarbij énkél uitspreken over een fractie van het totale dansbudget. De Raad voor Dans mag immers oordelen over alle dans *behalve* het ballet, en meer bepaald: behalve het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Grosso modo: de hedendaagse dans is gedecreteerd (want opgenomen in het dansdecreet), de klassieke dans leeft beschermd en ver verwijderd van het dansbeleid, dito realiteit.

Wat is echter de zin van een degelijk dansbeleid als de bevoegde organen niet de dansscène in haar globaliteit kunnen overzien? Wat is de zin van een dansdecreet als het slechts de helft van de sector reguleert?

2. De uitsluiting van het Jonge. Jong tussen aanhalingstekens.

Een persoonlijke anekdote. Vorig jaar werd ik gevraagd een essay te schrijven voor het programmaboek van een gereputeerd theaterhuis. Er was een vage afspraak over het honorarium. Vaag, want ik wist dat ik zou worden betaald, maar niet exact hoever. Toch schreef ik mijn essay, voegde er zelfs twee interviews aan toe, en kreeg daarop lovende reacties. Er zou 'een som' gestort worden op mijn rekening, zei men – 'voor onder de kerstboom' (het was in de kerstperiode). Lang wachten, maar er kwam niets (het werd Pasen). Toen ik opnieuw informeerde naar de betaling, kreeg ik te horen: 'Wel, Myriam, zie je, je bent nog zeer jong (klemtoon), en voor een jong (klemtoon) iemand als jij is het toch wel een hele kans (klemtoon) om voor ons programmaboek te schrijven'. Het resultaat was dat ik geen cent te zien kreeg. Ook had ik iets bijgeleerd over 'jong zijn'. Jong zijn betekent dat je pro deo werkt en dat alles wat je doet op een of andere bizarre manier als een kans wordt voorgesteld. Met steeds de dreigende ondertoon dat het je 'laatste kans' is, want voor wie faalt is er geen come-back. Ik denk dat dit opgaat voor vele choreografen die jong worden genoemd.

Met laatstgenoemden is overigens iets vreemds aan de gang. Want hoe talrijk zijn deze jonge choreografen wel niet? Jong, jong, jong, ze lijken in bosjes te welen en te tieren. Doe de test en vraag willekeurig een dansliefhebber naar enkele namen van jonge choreografen, en je krijgt steevast behalve de namen van Bert Van Gorp, Samyrra Bafdel of Veerle Ba-